

DINSHUNOSLIK ASOSLARI VA ULARNING MAKTABGACHA TA'LIM TARBIYASIDAGI AHAMIYATI

Nizomiy nomidagi O'zbekiston
milliy pedagogika universitetida
Maktabgacha va Boshlang'ich
ta'lim fakulteti 2-bosqich talabasi

Baxtiyorova Durdona Botirovna

Ilmiy rahbar: Ahmedov Hamdam Aliqulovich

durdonabaxtiyorovna2@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada dinshunoslik fanining mohiyati, uning jamiyat hayotidagi o'rni va maktabgacha ta'lim tizimidagi ahamiyati keng yoritilgan. Dinshunoslik asoslarini o'rgatish orqali bolalarda diniy-ma'naviy qadriyatlarga hurmat, milliy an'analarni qadrlash va insoniy fazilatlarni shakllantirish imkoniyati ta'kidlangan. Shuningdek, maqolada maktabgacha ta'lim jarayonida dinshunoslik elementlarini moslashtirishning samarali usullari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: dinshunoslik, tarbiya, ma'naviyat, maktabgacha ta'lim, qadriyatlar, bag'rikenglik.

Abstract: This article reveals the essence of religious studies, its role in social life, and its significance in the preschool education system. It emphasizes the opportunity to develop respect for religious and spiritual values, appreciation of national traditions, and moral qualities in children through religious studies. In addition, the article analyzes effective ways of adapting elements of religious studies in preschool education.

Keywords: religious studies, education, spirituality, preschool, values, tolerance.

Аннотация: В статье раскрывается сущность религиоведения, его роль в жизни общества и значение в системе дошкольного образования.

Отмечается возможность формирования у детей уважения к религиозно-духовным ценностям, национальным традициям и нравственным качествам посредством религиоведения. Также анализируются эффективные методы адаптации элементов религиоведения в дошкольном образовании.

Ключевые слова: религиоведение, воспитание, духовность, дошкольное образование, ценности, толерантность.

Kirish

Jamiyatning barqaror rivojlanishi, milliy g'oyaning yuksalishi, davlat taraqqiyoti avvalo yosh avlod tarbiyasiga bevosita bog'liq. Shu boisdan ham O'zbekistonda ta'lim tizimida nafaqat intellektual salohiyatni, balki ma'naviy-axloqiy tarbiyani rivojlantirish dolzarb vazifa sifatida belgilangan. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim bosqichi bolaning shaxsiyati shakllanadigan eng muhim davr bo'lib, u kelajak hayoti uchun mustahkam poydevor vazifasini bajaradi.

Dinshunoslik fani insoniyatning eng qadimiy madaniy meroslaridan biri bo'lgan din va diniy qadriyatlarni o'rganadi. Uning asosiy vazifasi jamiyatda ma'naviy barkamollikni ta'minlash, insonni ezgulik, mehr-oqibat, bag'rikenglik va totuvlik ruhida tarbiyalashdan iboratdir. Shunday ekan, maktabgacha ta'lim tizimida dinshunoslik asoslaridan to'g'ri foydalanish bolalarning axloqiy dunyoqarashini shakllantirishda alohida ahamiyat kasb etadi.

Asosiy qism

Dinshunoslik insoniyatning diniy qarashlari, e'tiqodlari va diniy amaliyotlarini o'rganadigan fan sifatida jamiyat hayotida muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, yosh avlod tarbiyasida, xususan, maktabgacha ta'lim jarayonida dinshunoslik asoslarini to'g'ri tushuntirish va ulardan tarbiyaviy jarayonda foydalanish katta ijtimoiy ahamiyatga ega. Chunki bu yosh davrida

bola ongida asosiy dunyoqarash, axloqiy qarashlar, xulq-atvor me'yorlari shakllana boshlaydi.

Maktabgacha ta'limda dinshunoslik asoslarini bevosita diniy amaliyot sifatida emas, balki ma'naviy-ma'rifiy meros, odob-axloq, ezgulik, mehr-shafqat, insonparvarlik kabi qadriyatlarni singdirish orqali berish lozim. Masalan, Qur'oni Karimda, Hadis ilmidagi odob-axloq haqidagi hikmatlar, Sharq mutafakkirlarining tarbiyaga oid qarashlari bolalarga tushunarli va sodda uslubda yetkazilganda, ular ongida yaxshi xulq-atvor asoslari mustahkamlanadi.

Shuningdek, maktabgacha ta'limda dinshunoslik asoslari bolalarning tarbiyaviy ehtiyojlariga mos holda qo'llanilishi zarur. Bu yerda gap diniy ta'lim emas, balki diniy-ma'rifiy merosimizning tarbiyaviy qirralaridan foydalanish haqida ketmoqda. Masalan, ota-ona hurmati, kattalarga izzat, kichiklarga mehr, tabiatni asrash, halollik va rostgo'ylik kabi qadriyatlarni bolalarga ertak, hikoya, o'yin va mashg'ulotlar orqali singdirish mumkin.

Bundan tashqari, dinshunoslik asoslaridan foydalanish maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning ma'naviy immunitetini shakllantirishga ham xizmat qiladi. Bugungi globallashuv sharoitida turli yot g'oyalar, zararli oqimlar yosh ongga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Agar bolalikdan to'g'ri tarbiya berilsa, unda milliy qadriyatlar va ezgu fazilatlar mustahkam o'rinishadi.

Maktabgacha ta'limda dinshunoslik asoslarini qo'llash pedagoglardan ham alohida mas'uliyat talab etadi. O'qituvchilar bolalarga diniy-ma'naviy meros haqida bilim berishda professional yondashuvga ega bo'lishlari, ularni diniy mutaassiblikka emas, balki insonparvarlik va bag'rikenglik ruhida tarbiyalashlari zarur. Shu ma'noda, dinshunoslikning amaliy ahamiyati yosh avlodni komil inson qilib voyaga yetkazishda beqiyosdir.

Xulosa

Dinshunoslik asoslari yosh avlodni barkamol inson qilib tarbiyalashda muhim ahamiyatga ega. Uni maktabgacha ta'lim jarayoniga moslashtirish orqali bolalarda axloqiy fazilatlarni, ma'naviy qadriyatlarga hurmatni, bag'rikenglik va totuvlikni shakllantirish mumkin. Bu esa jamiyat taraqqiyotining poydevori bo'lib xizmat qiladi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida dinshunoslik asoslarini joriy etishda metodik yondashuvlarning mukammalligi, tarbiyachilarning bilim saviyasi va pedagogik mahorati alohida o'rin tutadi. Bolaga diniy-ma'naviy qadriyatlarni yoshiga mos va sodda shaklda singdirish kelajakda uni ongli, mas'uliyatli, ma'naviy yetuk shaxs sifatida shakllanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Qur'oni Karim. – Toshkent: Toshkent Islom universiteti nashriyoti, 2019.
2. Imom al-Buxoriy. Al-jome' as-sahih. – Toshkent: Movarounnahr, 2018.
3. Ahmad Yassaviy. Devoni hikmat. – Toshkent: G'afur G'ulom nashriyoti, 2016.
4. Alisher Navoiy. Mahbub ul-qulub. – Toshkent: Fan, 2017.
5. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
7. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yoshlar siyosati to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2017.
9. Abduqodirov A. Dinshunoslik asoslari. – Toshkent: Universitet, 2019.
10. Ergashev O. Yoshlar tarbiyasida qadriyatlarning o'rni. – Toshkent: Akademnashr, 2021.

11. Islomova M. Globallashuv sharoitida yoshlar ma'naviyati. – Samarqand: SamDU, 2022.

12. Rasulov H. Pedagogik ma'naviyat asoslari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.